

Sygn. akt III RC 455/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący SSR Rafał Flisikowski

Protokolant Katarzyna Kaszubowska

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2017 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S. (1)

przeciwko S. S. (1) i M. S. (1)

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

oddala powództwo;

odstąpić od obciążania powódki kosztami sądowymi i nie obciążać jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu drugiej stronie.

Sygn. akt III RC 455/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 grudnia 2015 roku E. S. (1) wystąpił o uchylenie z dniem 10 grudnia 2016 roku obowiązku alimentacyjnego wobec małoletnich pozwanych M. S. (1) w kwocie 600 złotych miesięcznie i S. S. (1) w kwocie 400 złotych miesięcznie ustalonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 25 listopada 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt II C 2568/15.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż podstawą żądania jest fakt, że E. S. (2) złożyła wniosek o przywrócenie jej władzy rodzicielskiej nad dziećmi i powróciła do miejsca zamieszkania, a ojciec dzieci nadal przebywa poza granicami kraju. Dodatkowo na rozprawie wskazano, iż stan zdrowia powódki nie pozwala jej na podjęcie pracy iłożenie zasądzonych alimentów.

Przedstawiciel ustawowy małoletnich pozwanych – M. S. (2) wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia M. S. (1) urodzona (...) w T. i małoletni S. S. (1) urodzony (...) w T. są dziećmi E. S. (1) i M. S. (2)

dowód: odpisy skrócone aktów urodzenie – k. 7 i 8 akt II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 25 listopada 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt II C 2568/15 rozwiązał przez rozwód małżeństwo E. S. (3) z domu M. i M. S. zawarte w dniu 18 lipca 2008 roku w T..

W wyroku tym wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi S. S. (1) i M. S. (1) powierzono ojcu, a władzę rodzicielską matki ograniczono do prawa współdecydowania o istotnych sprawach dzieci w zakresie edukacji i

leczenie, a także obciążono ją obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz małoletnich w łącznej kwocie 1.000 złotych miesięcznie.

dowód: odpis aktu małżeństwa – k. 6 akt II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku, wyrok – k. 41 akt II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku

Wówczas małżonkowie E. S. (1) i M. S. (2) faktycznie zgodnie ustalili, iż dzieci pozostaną pod pieczę ojca i faktyczna opieką jego matki, a oni wyjadą do pracy poza granice kraju.

dowód: oświadczenie – k. 34-45 akt II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku, przesłuchanie stron – k. 37-38 akt II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku,

E. S. (1) pracowała od 2015 roku w Niemczech jako pomoc sprzątająca zarabiając około 1200 euro miesięcznie. W grudniu 2016 roku powróciła do kraju i zamieszkała ze swoją matką. Zarejestrowała się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna i zaczęła poszukiwać pracy.

Matka małoletnich jednak pracy nie podjęła z uwagi na problemy zdrowotne. W okresie od 31 stycznia 2017 roku do 2 lutego 2017 roku przebywała w szpitalu, gdzie przeszła zaplanowaną operację laparoskopowego wycięcia pęcherzyka żółciowego, po której miała zwolnienie lekarskie do dnia 12 lutego 2017 roku. Ma ona także skierowanie do leczenia w poradni ortopedycznej z powodu ograniczonej ruchomości ręki prawej i przykurczu palca 5, które to schorzenia wymagają dalszej diagnostyki i leczenie, choć nie uniemożliwiają one E. S. (2) normalnego funkcjonowania i stałego wykonywania pracy.

dowód: karta informacyjna leczenie szpitalnego – k. 26, wskazówki pielęgniarские – k. 34, skierowanie – k. 36, przesłuchanie powódki – k. 40 (00:05:55-00:16:00 i 00:25:30-00:30:04)

W chwili obecnej małoletni S. S. (1) i M. S. (1) pozostają pod pieczę ojca, a gdy on przebywa poza granicami kraju, gdzie prowadzi firmę faktyczną opieką jego matki. Koszty utrzymania małoletnich nie uległy istotnej zmianie od listopada 2015 roku.

dowód: przesłuchanie powódki – k. 40 (00:05:55-00:16:00 i 00:25:30-00:30:04), przesłuchanie przedstawiciela ustawowego małoletnich pozwanych – k. 40 (00:16:00-00:21:03 i 00:30:04-00:32:56)

Matka małoletnich M. S. (1) i S. S. (1) od kilku miesięcy nie łoży na dzieci zasądzonych alimentów, ale nie jest uprzejmie uchylenie się przez nią od wykonania obowiązku alimentacyjnego.

dowód: postanowienie – k. 32-33, informacja o stanie zaległości – k. 35

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy o sygnaturze II C 2568/15 Sądu Okręgowego w Gdańsku, z których przeprowadzono dowód, a także na podstawie przesłuchania powódki oraz przedstawiciela ustawowego małoletnich pozwanych.

Na wstępie dla porządku dalszych wywodów w zakresie oceny materiału dowodowego wskazać trzeba, że między stronami nie było sporu co do tego, że małoletni pozwani nie posiadają majątku ani dochodów, z których mogliby się samodzielnie utrzymać ani co do tego, że pozostają oni pod stałą pieczę ojca, któremu Sąd w wyroku rozwodowym powódki i M. S. (2) powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad tym dziećmi, którymi pod jego nieobecność w kraju zajmuje się jego matka.

Bezspornym w sprawie pozostawało też to, że koszty utrzymania małoletnich S. S. (1) i M. S. (1) od listopada 2015 roku nie zmieniły się w sposób istotny.

Przechodząc zaś już do oceny wiarygodności przesłuchania E. S. (1) wskazać tu trzeba, że Sąd dał im wiarę w części, w jakiej jej twierdzenia były przedstawieniem faktycznych okoliczności czy opisem konkretnych sytuacji, a nie oceną tych okoliczności czy sytuacji, a przede wszystkim dał jej wiarę co do wskazywanych przez nią okoliczności związanych z jej aktualną sytuacją życiową i majątkową (co do tego, że mieszka teraz z matką; że pracowała poza granicami kraju z zarobkami około 4.000 złotych miesięcznie; że w chwili obecnej nie pracuje i nie posiada oszczędności oraz, że się w chwili obecnej diagnozuje z powodu problemów z ręką i że przeżyła zabieg wycięcia woreczka żółciowego), albowiem w tym zakresie te twierdzenia były jasne i rzeczowe, poza tym nie były kwestionowane przez drugą stronę, a część ze wskazywanych okoliczności znajdowała potwierdzenie w dokumentach przez nią przedłożonych.

Trzeba jednak zastrzec, iż Sąd nie dał wiary twierdzeniom powódki w zakresie, w jakim wskazywała ona czy wywodziła, że nie jest zdolna do pracy, albowiem ta okoliczność pozostała nie tylko gołosłowna, ale też same zeznania w tym zakresie powódki były wewnętrznie sprzeczne. E. S. (1) nie przedstawiła żadnych dokumentów, z których wynikałoby, że jest stale z powodu choroby niezdolna do wykonywania jakiegokolwiek pracy (orzeczenia o niepełnosprawności czy zaświadczenia lekarza medycyny pracy), a nadto sama wskazywała, iż liczy, że jej leczenie i rehabilitacja potrwa jak najkrócej.

Sąd dał natomiast wiarę przesłuchaniu M. S. (2) co jego i dzieci sytuacji majątkowej i życiowej, gdyż jego twierdzenia w tym zakresie były jasne i rzeczowe oraz faktycznie w żadnym zakresie nie były sprzeczne z samymi twierdzeniami powódki.

Na zakończenie rozważań w zakresie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie trzeba jeszcze wskazać, że Sąd dał wiarę dokumentom z akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygnaturze II C 2568/15, z których przeprowadził dowód, albowiem były one jasne, a żadna ze stron ich nie zakwestionowała. Także autentyczność i rzetelność przedstawionych przez powódkę dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy nie budziła jakichkolwiek wątpliwości Sądu i nie została też zakwestionowana przez pełnomocnika pozwanych. W związku z tym Sąd uznał je za dowody w pełni miarodajne i wiarygodne. Dokumenty te bowiem zostały zgromadzone w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi, ich treść jest jasna. Odnośnie kserokopii tych dokumentów należy wskazać, iż strona przeciwna ich nie kwestionowała i nie domagała się złożenia oryginałów.

Mając już powyższe na względzie wskazać tu trzeba, że zasadniczą materialno-prawną podstawą powództwa o uchylenie obowiązku alimentacyjnego jest art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Z przepisu tego wynika, że uprawniony może domagać się zmiany wysokości alimentów wyłącznie czy też jak w niniejszej sprawie uchylenia tego obowiązku tylko wówczas, gdy nastąpiła zmiana stosunków, czy to w sferze usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji, czy też w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do niej. To bowiem od tych dwóch zasadniczych przesłanek na mocy art. 135 § 1 wskazanego kodeksu uzależniony jest zakres obowiązku alimentacyjnego, przy czym – jak się w literaturze i orzecznictwie powszechnie podnosi – ingerencja w wysokość alimentów uzasadnia jedynie taka zmiana okoliczności, która ma charakter trwały i dotyczy okoliczności istotnych.

Innymi słowy żądanie oparte o wskazany art. 138 krio może być skuteczne tylko wówczas, gdy zostanie stwierdzone, że z uwagi na zmianę okoliczności tak zmienił się zakres usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, że – w przypadku żądania wysuniętego przez E. S. (1), którym Sąd był związany – zasadne jest jego uchylenie. Jednak – jak wskazuje się w judykaturze (zobacz np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 roku wydany w sprawie o sygnaturze akt I CKN 274/99, LEX nr 327915) – żądanie uchylenia obowiązku alimentacyjnego mogłaby uzasadniać jedynie zmiana stosunków polegająca na całkowitym ustaniu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego bądź na uzyskaniu przez uprawnionego zdolności do samodzielnego utrzymania się.

Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy w pierwszej kolejności dla porządku trzeba wskazać, że nie było w sprawie sporu co do tego, że małoletni pozwani uprawnienie do alimentów nie uzyskali zdolności do samodzielnego utrzymania się i w związku z tym ta okoliczność nie mogła być podstawą do uwzględnienia żądania ich matki.

Swoje żądanie uchylenia obowiązku alimentacyjnego E. S. (1) opierała w pierwszej kolejności na twierdzeniu, że od czasu, gdy jej obowiązek alimentacyjny wobec pozwanych został ustalony nastąpiła zmiana okoliczności mająca polegać na tym, że złożyła ona wniosek o przywrócenie jej władzy rodzicielskiej i chce przejąć stałą pieczę nad dziećmi.

Bezspornym zaś w sprawie było też to, że do przejęcia przez matkę pieczy nad dziećmi nie doszło (jej wniosek w tym zakresie na dzień zamknięcia rozprawy nie został jeszcze rozpoznany) i że dzieci pozostają nadal pod opieką i na utrzymaniu ojca, w związku z czym ta okoliczność nie mogła mieć w sprawie żadnego znaczenia – nie mogła powodować konieczności uchylenia obowiązku alimentacyjnego matki wobec dzieci.

Poza tym E. S. (1) nie chcąc dalej łożyć na utrzymanie swoich małoletnich dzieci wskazywała, że nie ma ku temu możliwości majątkowych, gdyż z uwagi na stan zdrowia nie może pracować i nie ma środków na płacenie alimentów, czego faktycznie już od pewnego czasu nie czyni.

Jak powyżej zaś wyjaśniono w istocie podstawę dla uchylenia obowiązku alimentacyjnego może stanowić ustalenie, że możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego w całości ustały.

W ocenie Sądu powódka jednak nie wykazała, by ta okoliczność po jej stronie w istocie zachodziła. Z jej bowiem twierdzeń i przedłożonych dokumentów wynika li tylko, że czasowo przebywała na zwolnieniu lekarskim i że wymaga dalszej diagnostyki w celu leczenia i rehabilitacji urazu dłoni prawej, ale w żadnym wypadku nie wynika, że jest ona stale i trwale niezdolna do podejmowania jakiegokolwiek pracy i uzyskiwania dochodów, które mogłyby przeznaczyć na utrzymanie swoich dzieci.

Odnosząc zaś to do pojęcia zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego do alimentów w rozumieniu art. 135 § 1 krio wskazać trzeba, że możliwości te nie zawsze mogą być utożsamiane z faktycznie osiąganymi aktualnie zarobkami. W judykaturze zostało bowiem wyjaśnione, że przez ustawowe określenie „możliwości zarobkowe i majątkowe” należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane ze swego majątku i pracy, lecz te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Zważając na wyżej przedstawioną wykładnię pojęcia majątkowych i zarobkowych możliwości zobowiązanego Sąd zwrócił uwagę, że powódka wcześniej przez dość długi okres pracowała z dość wysokimi zarobkami w kwocie 4000 złotych, a w chwili obecnej leczy się i diagnozuje z powodu wcześniej już istniejących schorzeń i urazów, a zatem przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki finansami winna na ten czas – faktycznie przewidywanego i planowanego leczenie zabezpieczyć odpowiednie środki finansowe na utrzymanie swoich małoletnich dzieci.

Poza tym analizując sytuację finansową, życiową i przede wszystkim możliwości płatnicze pozwanej w kontekście obciążających ją alimentów należy – zdaniem Sądu – nie można nie wskazać, iż nawet bardzo trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. W sytuacjach skrajnych, zwłaszcza o charakterze przejściowym (z którą – jak wskazano – tu mamy do czynienia) sprostanie obowiązkowi alimentacyjnemu wymagać nawet będzie poświęcenia części składników majątkowych (zobacz w tym zakresie: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000 r., I CKN 1538/99, LEX nr 51629).

Reasumując, w sprawie nie zaktualizowała się żadna z przesłanek, od której spełnienia uzależnione jest uwzględnienie żądania o uchylenie obowiązku alimentacyjnego i Sąd powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego ciążącego na E. S. (1) wobec pozwanych dzieci oddalił orzekając na podstawie wyżej wskazanych przepisów w punkcie pierwszym wyroku.

Na podstawie art. 100 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 102 kpc i art. 108 § 1 kpc Sąd postanowił w punkcie drugim sentencji wyroku odstąpić od obciążania powódki kosztami sądowymi i nie obciążać jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu drugiej strony z uwagi na jej aktualną sytuację materialną, a w szczególności fakt, że nie posiada większego majątku i stałych dochodów.